Sarpsborg 1000 år 1016-2016

Forslag fra faggruppene til Jubileumskomiteen

Innledning

Forprosjektrapporten til tusenårsjubileet "Fra knopp til blomst" identifisertefølgende seks fokusområder for jubileet; Byutvikling, Historie, Fest, Synliggjøring, Involvering og Miljø. For å operasjonalisere innholdet i disse fokusområdene satte man i juni 2011 ned faggrupper for hhv Byutvikling, Historie, Fest og Synliggjøring. Miljø og involvering skal jobbes med innenfor alle aktiviteter i jubileets regi og man valgte og ikke sette ned egne grupper for disse temaene.

Faggruppene har vært sammensatt av personer fra administrasjonen i Sarpsborg kommune, Østfold Fylkeskommune, kulturinstitusjoner og kulturpersoner i Sarpsborg og Østfold, næringslivsaktører, representanter fra idretten, ildsjeler fra byen og andre ressurspersoner (navn på deltakere følger senere i rapporten). Gruppene hadde et oppstartsmøte 19.juni på Soli Brug og et inspirasjonsmøte under Olavsdagene 3.august. Deretter har gruppene hatt månedlige arbeidsmøter i august, september oktober og november. Byutviklingsgruppa har hatt et ekstra møte for å komme i mål. Gruppene har orientert jubileumskomiteen underveis i arbeidet og hva gjelder arbeidet i gruppa for synliggjøring har også noen beslutninger blitt tatt underveis.

Denne rapporten innholder forslag til hva som bør være tusenårsjubileets hovedsatsninger fram mot 2016. Forslagene skal behandles av jubileumskomiteen som igjen vil utarbeide en handlingsplan for tusenårsjubileet. Handlingsplanen vil bli lagt fram for plan- og økonomiutvalget i februar 2012. Handlingsplanen vil også innholde forslag til hvordan man organiserer arbeidet med prosjektene man ønsker å prioritere.

Faggruppene vil i utgangspunktet opphøre 1.januar 2012, men det vil være naturlig at enkeltpersoner fra gruppene involveres i det videre arbeidet fram mot 2016. Det understrekes at det ikke er kommunen som har eneansvar for å realisere foreslåtte prosjekter. Et byjubileum må være byens ansvar i fellesskap. Det betyr også at faggruppenes forslag ikke er endelige, men at flere vil komme til både utenfor og innenfor "jubileumsprosjektet".

Den viktigste suksessfaktoren for jubileet er involvering. I alle forslåtte tiltak vil man jobbe for å sikre bredest mulig involvering av ulike grupper i Sarpsborg samfunnet og utenfor. Spesielt viktig for et bredt folkelig engasjement og oppmerksomhet knyttet til prosessen fram mot jubileet og markeringer i jubileumsåret, er involveringen av barn og unge, barnehager og skoler, idrettslag og andre foreninger som kor, korps, speidere og teatergrupper med flere. I tillegg til at involvering av ulike grupper vil jobbes med innenfor hvert enkelt tiltak, må den videre organiseringen av arbeidet bidra til å sikre bredest mulig involvering. Spesielt vil involveringen av barnehager og skoler være viktig og som det foreslås under historieformidling, bør man i neste fase sette ned en egen arbeidsgruppe som jobber med formidling og involvering av barnehager og skoler spesielt.

”Tusenårsjubileet skal bidra til at Sarpsborg blir et bedre sted å bo, jobbe og besøke i 2016 og etterpå. Med utgangspunkt i en stolt historie skal tusenårsjubileet bidra til å skape varige verdier for framtidas Sarpsborg”.

Faggruppene i tusenårsjubileet skal med utgangspunkt i målsettingen over komme med konkrete forslag til hva vi skal gjøre mht historieformidling, byutvikling og fest. For å få en felles forståelse av hva gruppene la i en stolt historie valgte historiegruppa tidlig å ta utgangspunkt i ulike storhetsperioder i Sarpsborgs historie og kjennetegnene for disse storhetsperiodene. Storhetsperiodene ble presentert for jubileumskomiteen underveis i arbeidet og det ble tidlig besluttet at det er disse storhetsepokene som skal utgjøre det overordnede historiske budskapet i forbindelse med jubileet. Epokene er som følger:

- 1016 og Olavs by
- Sagbruks og herregårdstiden fra 1600 tallet til slutten av 1800 tallet
- Industriperioden.

Felles for epokene er at de geografisk har hatt sin kjerne i områdene rundt fossen og at dette er tidsepoker hvor Sarpsborg har tatt innover seg internasjonale impulser og tatt i bruk ny teknologi. Gjennom flere tidsepoker har Sarpsborg vært arena for utviklingen av viktige samfunnsfunksjoner og institusjoner. Sarpsborg har gjentatte ganger vært byen der storhet gror. Med utgangspunkt i dette rammeverket har alle gruppene kommet med forslag til jubileumsprosjekter og prosjekter for framtidas Sarpsborg.

:: BYUTVIKLING ::

"Byjubileet skal skape forbedringer som varer og bidrar til at Sarpsborg blir en attraktiv by for innbyggere, næringsliv og besøkende."

Deltakere i byutviklingsgruppa

Cathrine Laursen, Sentrumsforeningen
Sverre Leiro (tidl. konsernsjef Norgesgruppen)
Kristian Blystad, kunstner
Gunn-Mona Ekornes, Østfoldmuseene
Kai Brandstorp, Skjeberg Rotary
Erling Berg (arkitektstudent)
Gry Rustad Pettersen, Østfold fylkeskommune
Dag Arthur Aasbø, Borregaard (kommunikasjonsdirektør)
John Vigre, Vekst i Sarpsborg
Charlotte Iversen, Sarpsborg kommune (miljøvernsjef)
Simonette Halvorsen-Lange, Sarpsborg kommune (byarkitekt)
Tore Hansen, Sarpsborg kommune (næringsliv)
Thomas Engh, Sarpsborg kommune (informasjon/omdømmerådgiver)
Anita Grøseth, Sarpsborg kommune (kultursjef)
Einar Olavesen, Sarpsborg kommune (kommunalteknikk)

Litt generelt om byutvikling i et jubileumsperspektiv

Et jubileum kan ikke bare skue bakover. Et jubileum er en unik mulighet til å jobbe sammen for at Sarpsborg i dag og i framtida blir en bedre by å bo, besøke og jobbe i. Selve jubileumsorganisasjonen eller tusenårsprosjektet råder ikke over store virkemidler hva angår fysisk infrastruktur og store byggeprosjekter, men vi vil likevel peke på noen viktige store prosjekter man ser på som særs viktige for Sarpsborgs framtid.

Før vi går videre er det viktig å understreke at store viktige prosjekter og utviklingstrekk allerede har funnet sted i Sarpsborg. Oppussingen av torget er å anse som et tusenårsjubileumsprosjekt. Det samme er den planlagte opprustningen av amfiet og scena i Kulås. I tillegg er Inspiria blitt et viktig symbol på framtidas Sarpsborg og det nye sykehuset med mange arbeidsplasser vil også bidra til å gjøre Sarpsborg til en bedre og mer framtidsretta by. Men Sarpsborg som by vil ikke få økt sin attraktivitet gjennom Inspiria og sykehusutbyggingen i seg selv. Selv et nyoppusset torg og en ny scene i Kulås er i seg selv ikke tilstrekkelig for å løfte utviklingen i sentrum til et enda høyere nivå. Som det også blir bekreftet i en undersøkelse som måler Sarpsborgs identitet og omdømme (se under om undersøkelsen) har Sarpsborg utfordringer i sentrum både hva gjelder fysisk infrastruktur, kulturell infrastruktur og det vi kan kalle en infrastruktur for kompetanseutvikling. Det er disse store investeringene som er viktige for å skape det Sarpsborg som skal gå lenger enn til 2016.

I Identitets- og omdømmeundersøkelsen, gjennomført av TNS gallup mai 2011, kom det tydelig frem at kommunens egne innbyggere ser på byen og sentrum som et viktig knutepunkt, handelssted og sosial møteplass. Sentrum blir med andre ord vurdert som en viktig identitetsbærer. I undersøkelsen kom det også frem at innbyggerne vurderte situasjonen i sentrum som lite tilfredsstillende på nettopp disse forholdene. Byen oppleves som nedslitt og med estetiske utfordringer, videre oppleves sentrum som "dødt" med manglende sentrumshandel, kulturopplevelser og folkeliv. Dette preger da også byens omdømme i stor grad. Byen og dens sentrum er et viktig aspekt ved omdømmebyggingen av Sarpsborg, og av denne grunn er det av stor viktighet at sentrumsutvikling og byfornyelse kommer høyt opp på agendaen hos ulike parter og interessenter i Sarpsborg.

- Byutviklingsgruppa vil derfor understreke at det viktigste vi kan gjøre fram mot 2016 er å engasjere befolkningen i byutviklingsspørsmål og formingen av framtidas Sarpsborg. Dette bør gjøres som et selvstendig jubileumsprosjekt utenfor kommunens planavdeling, men med tett kobling til nettopp denne avdelingen.

Som nevnt over må det investeres i fysisk infrastruktur for å gjøre sentrum til et mer attraktivt sted å besøke, å jobbe og å bo. Løsning på veisituasjonen i de østre bydeler, bro over elva og avklaring av stasjonslokalisering vil være avgjørende for utviklingen i disse områdene. Disse store prosjektene er heller ikke løsrevet fra det historiske budskapet vi ønsker å formidle i et jubileumsperspektiv. Som nevnt over har de tre storhetstidene i Sarpsborgs historie alle sitt utspring i området rundt fossen. Vi vil derfor understreke at også i et historisk identitetsperspektiv er det viktig at man får en helhetlig utvikling i de områdene vi omtaler som østre bydel. Veisituasjonen over elva i dag gjør det nesten umulig for byens befolkning å få tilgang til viktige historiske områder, noe som ikke er en tusenårsjubilant verdig.

I de samme områdene er det viktig at man også utvikler en kulturell infrastruktur der Borgarsyssel kan utgjøre en viktig drivkraft i så måte. Det er derfor viktig at Borgarsyssel som er den viktigste faglige arenaen for formidling av vår historie får en ansiktsløfting fram mot 2016. Vi tror at et nytt formidlingsbygg som det planlagte "Kraka", er særs viktig å få på plass til 2016. Området vil spille en viktig rolle i forhold til den nødvendige og framtidige utviklingen som trengs i disse områdene og kanskje kan en oppgradering av museumsområdet med tilhørende historiske plasser og et nytt formidlingsbygg, fungere som en vitamininnsprøyting for andre aktører. Som det vil komme fram under forslag til satsningsområder fra historiegruppa ønsker man også fra deres side å la synliggjøring av Middelalderbyen Borg være et hovedprosjekt fram mot 2016. Dette faller nokså naturlig gitt at det er vår tusenårige historie vi skal feire i 2016. En slik satsning kan styrke den kulturelle infrastrukturen i området ytterligere.

En annen viktig fysisk infrastruktur investering byutviklingsgruppa vil peke på er oppgraderingen av gågata. Sarpsborg har en av landets eldste gågater. Da den ble bygget i 1974 ble det anslått en levetid på 20-30 år. 37 år etter er behovet for oppgradering stort. St.Marie gate er en tradisjonsrik gate, og gågata et sentralt byrom, som trenger opprustning. Dette bør prioriteres gjennomført før byens jubileum.

I følge Telemarksforsknings kulturindeks får Sarpsborg lav score. Mange i faggruppene i jubileet har pekt på nødvendigheten av å realisere planene om et bibliotek og kulturhus i sentrum for å skape en arena for det lokale kulturlivet og ikke minst med tanke på å utvikle et profesjonelt kunstnerisk miljø.

For å utvikle en kulturell infrastruktur i dette området ønsker byutviklingsgruppa spesielt å påpeke at en beliggenhet på torget i Sarpsborg vil kunne generere mer liv og kulturaktiviteter i hele denne delen av sentrum. Gruppa er glad for å se at planene om et bibliotek og kulturhus ser mer og mer aktuelle ut, men vil samtidig oppfordre både politikere, næringsdrivene og byens befolkning til en dugnadsinnsats for å få dette på plass til den store festen i 2016. Kanskje kan man mobilisere til en folkeaksjon der byens befolkning gis muligheten til å "kjøpe en stol"?

Et nytt bibliotek og kulturhus i sentrum vil bidra til økt kulturliv i Sarpsborg, men vel så viktig er det at vi har gode ordninger for å stimulere private lag, foreninger og andre aktører til å skape et enda bedre kulturtilbud i Sarpsborg. Kommunen oppfordres derfor til å se på mulighetene, når retningslinjer for tilskudd til kulturarbeid skal evalueres våren 2012, for ordninger som gir rom for større årlige tilskudd til enkeltaktører slik at aktiviteter og tiltak kan utvikles over tid. Man bør også vurdere å lage en midlertidig tilskuddsordning som øremerker midler til utvikling av kultur fram mot tusenårsjubileet.

Skal jubileet fungere som momentum og pådriver for større byutviklingstiltak, er det viktig at næringslivet og relevante faggrupper dras inn i de store prosessene dette medfører. Det kan tenkes både å involvere disse i nye prosjekter, men også i pågående byutviklingsprosesser som kan settes inn i en jubileumsramme for derved å få større tyngde, engasjemet og "flukt" over seg. Eksempler på slike prosesser kan være planene om oppgradert transport- og kollektivsystem i Nedre Glomma, jernbanetrase og stasjonsplassering, kulturhus, stadion osv.

Byutvikling med 2016 som mål

Over har vi trukket fram store byutviklingstiltak som gågate, bibliotek og kulturhus og opprustning/nybygg på Borgarsyssel. Dette er tiltak som lar seg gjennomføre til 2016 hvis man ønsker. Vei, bro og stasjonslokalisering er mer langsiktige tiltak men minst like viktig. Under finner dere forslag til mer konkrete små tiltak som fullt ut er mulig å gjennomføre fram mot 2016 også innenfor selve "jubileumsprosjektet". Disse tiltakene er ment å bygge oppunder de store investeringene vi allerede har nevnt. I tråd med resultatene fra identitet og omdømme undersøkelsen referert til over anbefaler byutviklingsgruppa å prioritere sentrumsområdene og innfartsårene til sentrum fram mot 2016.

Området rundt fossen og Borgarsyssel

- Parkmessig opparbeidelse av området Tarris (gangvei), Vollen, Fossen (inkludert belysning)
- Tilrettelegge for besøk/synliggjøring på viktige nærings/teknologibedrifter i Sarpsborgs (eks. kraftstasjonene (formidling av ny teknologi)

Kulås – *(*innspillet må ses i sammenheng med den opprustningen kommunen nå planlegger for Kulås.)

- Oppgradere Kulås som en sosial møte-, opplevelses-, og rekreasjonspark
  - Vann, lys og skulpturer; botanisk hage; synliggjøring av innholdet i "gravene" v/hjelp av moderne teknologi, mobilapplikasjoner, lys og lyd; ny inngangsportal.

Torget/gågata

- Møblering av byrom med mål om å synliggjøre helheten
  - Innhold: benker, søppelkasser (morsomme som en attraksjon), griller (St.Maries plass, Kulås), boder, parasoller til torg, skilting av bygg (historiske) "her er du nå", fortsette skilting av andre områder mot vannet (Glengshølen, Kulås, Fossen, Sannesund), utstillingsmontere/krakker på torget
- Oppussingsdugnad i Sarpsborg sentrum fram mot 2016.
  - Dette er et prosjekt som bør munne ut i en større bevissthet omkring byutvikling og betydningen av byen.
  - I det pågående arbeidet med sentrumsplanen bør det settes klare føringer og regler for estetikk og kvalitetsuttrykk på eiendommer og arealer i de mest sentrale sentrumsområdene og gågata.

Innfartsårene til byen

- Torsbekkdalen
  - Innhold: "korsgataprofilen" til rundkjøringen i Torsbekk; vegetasjonsskjerming mot mindre pene næringsbygg (gjelder både Korsgata og Torsbekk); ikke utnyttet grønt arealer øst for Korsgata; infoskilt, kunstprosjekt, gang og sykkelvei.
  - Det utarbeides en landskapsplan for Torsbekkdalen som vil innholde mange av de samme elementene som forslås over og arbeidet i dette området fram mot 2016 bør settes inn i rammen av denne planen.

- Grålum/Lekvollkrysset
  - Innhold: portal i området Tune kirke/Tunevannet; ”tiltak” v/området Quality/E6/Inspiria skilt, info, opplysning; vegetasjon, tilpasning ny siktlinje; lyseffekter kirken/tunevannet; bedre skilting fra 118 til stranda på Tunevannet
- Stasjonen i sentrum
  - Innhold: dagens stasjon må kommunisere med byen, gjøre aksen tydelig; ansiktsløft
- Sarpsfossen
  - Innhold: Tilgang til utsiktsplass v/fossen; markere fossen (skilt, belysning, gangsti, lyssette monumenter, ansiktsløfting, parkeringsvennlig, framheve fossen, skilting/leding til utsiktsplatået på Hafslund siden).

Områdeoverskridende tiltak

- Kunst av ”sarpinger” i byrommet eller ved innfartsårene til byen
  - Et utsmykkingsprosjekt i regi av tusenårsjubileet, med fokus på unge synlige kunstnere, som har tilhørighet til Sarpsborg
  - På oppdrag fra jubileumskomiteen er det allerede satt ned et prosjekt for å se på hvor, hvordan og hvem.
- Bedre belysning i byen både av viktige historiske steder og i sentrum generelt.
  - Kommunen jobber med en belysningsplan, hvor det blant annet vil presenteres en prioriteringsliste for tiltak. Det bør prioriteres midler for gjennomføring av tiltakene.
- Internasjonal skole eller linje i Sarpsborg

:: FEST ::

"Byjubileet skal sørge for full fres og mye moro!"

Deltakere i festgruppa

Maya Nielsen, Sarpsborg kulturråd/Opplev Fredrikstad (turistsjef)
Trygve Sørli Sarping - tidl. Kulturprisvinner
Ida Fredriksen, Østfold Teater
Pål Scott Hagen, Østfold Opera
Stine Ferguson, Inspiria (markedssjef)
Ørnulf Elseth, Borg bispekontor
Lars Erik Antonsen, Gleng
Bjarne Aaserød, Jazz og Robert Normann
Jan Petter Dahl, Bedemarten
Borghild Johanne Øby, lærer og kulturressurs
Ann Katrin Juel, lærer
Guro Berg, Sarpsborg kommune (Olavsdagene)
Camilla Tangen, Kulturenheten Sarpsborg kommune

Fest og moro fram mot 2016, i 2016 og etterpå.

Under følger forslag til hvilke store satsninger man bør satse på i 2016. Denne lista er selvsagt ikke komplett. Det vil for det første være mange lag, foreninger, bedrifter og enkeltpersoner som vil lage sine egne arrangement for å skape liv i byen hele året. Som vi allerede er kjent med planlegges det både for en stor orienteringsfestival, korstevne og blomsterdekorasjonskonkurranse. Noen jobber også for å sikre landsfinalen i ungdommens kulturmønstring til Sarpsborg i 2016. For det andre så vil også tusenårsjubileet etter hvert som arbeidet konkretiseres og tiden nærmer seg utvikle gamle og nye ideer som ikke er skissert her.

Selv om det vil være mange initiativ i feståret som ikke vil være en del av det offisielle festprogrammet bør tusenårsjubileet ta rollen som koordinerende instans for også denne type arrangement. Det er viktig mht logistikk og markedsføring at vi er koordinerte for å få et best mulig helhetlig resultat. Det vil være naturlig med en lav terskel for å komme med i en felles markedsføring i jubileumsåret, men tusenårsjubileet vil selvsagt måtte vurdere hvert enkelt tilfelle/arrangement. Som vi kommer tilbake til senere i rapporten så vil jubileumslogo og visuell profil være klar til bruk i mars 2012 under gitte kriterier.

Som nevnt innledningsvis foreslår vi også at kommunen ser på hvordan de kan utvikle en midlertidig tilskuddsordning øremerket tiltak rettet inn mot 2016.

Tiltak fra festgruppa for jubileumsåret

- 31.12.2015 - Nyttårsmarkering og starten på jubileumsåret
- Februar/mars 2016
  –vinterfestival med fokus på barn og unge

1.-17. Mai – tema: Industri og demokrati

Det er ikke alltid like lett å skille tiltak tematisk fra hverandre på samme måte som faggruppene er inndelt. Det burde heller ikke være et mål i seg selv da både fest, kunst, kultur og historieformidling i seg selv kan brukes som virkemidler for byutvikling. Dette er bakgrunn for at gruppene anbefaler et tverrkunstnerisk prosjekt med fokus på byen og menneskene både i et historisk, nåtids og framtidsperspektiv som en av hovedsatsningene fram mot 2016.

- Stedsans prosjekt – ” byvandring” i utvidet betydning
  - Et tverrkunstnerisk samarbeid om å ta i bruk og iscenesette byens rom og plasser
    Kan skape sterkere følelse av identitet og tilhørighet, øke interessen for lokal historie og kultur, åpne opp muligheter for nye møteplasser i byrommet, revitalisere lokalt kunst og kulturmiljø, inkluderer amatører og profesjonelle (unge og gamle)
  - Kreativ byutvikling; et dynamisk samspill mellom byplanlegging /fysisk utrustning og kunstutfoldelse
  - Utvikle dette fram mot 2016, med små drypp fra 2013 eller 2014.
  - Jobbe for et samarbeid mellom Grenland Friteater og lokale teatermiljø (Porsgrunn har hatt dette prosjektet siden 2005 og Grenland Friteater bidro til Stedsans Drammen i 2011 under Drammens tohundreår jubileum)

Perioden rundt 29.juli – fokus på historie og religion

- Ny forestilling om Borgs opprinnelse og Olav Haraldsson?
  - Utrede mulighetene for å utvikle en spektakulær visuell forestilling om Borgs opprinnelse og Olav Haraldsson.
  - Fokuset i en ny forestilling skal ligge på dans, musikk, lyd og lys og uttrykket skal være moderne.
  - Må være stor grad av involvering av lokalt kulturmiljø i Sarpsborg samtidig som at kvaliteten skal være så høy at man også oppnår nasjonal interesse.
  - Anbefaler at man setter av midler til et tre måneders forprosjekt hvor målet er å konkretisere og utrede mulighetene inkludert økonomiske faktorer.

- 29.juli 2016 – Offisiell jubileumsdag for Sarpsborg
  - Dagen bindes sammen rundt tre hovedelementer:
  - Stor folkefest/ forestilling i Hafslundparken – samarbeid inngått mellom tusenårsjubileet og Hafslund ASA
  - Offisiell markering på Borregaard Hovedgård. Orkla har stilt gården til disposisjon.
  - Olsokmesse på Borgarsyssel

Andre planlagte arrangement/tiltak

- Musikkfestival i Kulås uke 33
  - En ukes musikkfestival i Kulås som innebefatter alt fra store kommersielle artister til lokale band og utøvere
  - Spredt sjangermessig der også jazz og Robert Normann jubileet har sin plass
  - Kjøre mindre innekonserter på byens utesteder i samme uke
  - Eget program og artister for barn og for ungdom
  - Sette ned en programmeringsgruppe bestående av representanter fra de ulike arenaene og aktørene i Sarpsborg

- Tusenårskoret/korpset
  - Arbeid allerede igangsatt gjennom Sarpsborg sang- og musikkråd og egen styringsgruppe er nedsatt. Korene og korpsene i byen må selv bestemme hva slags type kor/korps man vil jobbe fram.
  - Anbefaler at koret/korpset får status som offisielt jubileumsinnslag/tiltak
  - Styringsgruppa bør også få ansvaret for å koordinere innsatsen til kor og korps i byen i forbindelse med jubileet

:: HISTORIE ::

"Byjubileet skal gjøre byens historie kjent for hele landet."

Deltakere i historiegruppa

Toril Wyller, Borgarsyssel museum
Hege Beate Solås Lindemark, Storedal kultursenter (daglig leder)
Carl Einar Kure, Sarpsborg historielag
Thor Otto Trapness, Skjeberg historielag)
Annette Emilsen, student
Dan Wang Karlsen, Hafslund Hovedgård
Solveig Rød, lærer/lokalhistoriker
Elisabeth Bjor Aasbø, lærer
Anders Hjortås, kirkehistoriker
Jan Erik Sundby, kirkeverge
Bjørg Brusevold, Tune historielag
Erling Bakken, Sarpsborg kommune (informasjonsrådgiver)
Svein M. Jakobsen, Sarpsborg kommune (byarkitekten)

Historien vår

- Historisk publikasjon om Sarpsborg tre storhetsperioder (er allerede under utarbeidelse)
  - Historisk kortfattet og lett tilgjengelig publikasjon om Sarpsborg storhetstider
  - Tre epoker – tre forfattere (Hans Jacob Orning, Trond Svandal og Åsmund Svendsen)
  - Ferdig i midten av februar
  - Historien vi alle burde kunne fortelle om Sarpsborgs storhetstider i 2016

- Middelalderbyen Borg
  - Synliggjøring av middelalderbyen Borg bør være et hovedprosjekt fram mot 2016
  - Vollen og området mellom vollen og raskanten, ruinen.
  - Prosjekt fram mot 2016 der Borgarsyssel Museumer i førersetet.
  - Synliggjøring kan ta i bruk ulike virkemidler, der inkludert ny teknologi, animasjon med mer.
  - En fast middelalderfestival på Borgarsyssel Museum, med sterkt faglig innhold (faglig konferanse), kan være et element i å utvikle og synliggjøre middelalderbyen Borg.

- Sarpsborg som pilegrimssenter i Østfold
  - Utvikle pilegrimsleden gjennom Sarpsborg (og Østfold) til å bli et attraktivt mål for pilegrimsvandrere – knytte oss på pilegrimsleden (Olavsvegen) fra Roma til Nidaros
  - Årlig pilegrimsvanding i Sarpsborg med innlagte kulturopplevelser
  - Knytte pilegrimsleden sammen med middelalderkirkene og oltidsruta for å få synergieffekter
  - Borgarsyssel Museum som et naturlig pilegrimssenter i Sarpsborg (Østfold)

- Ny byutstilling til 2016
  - Borgarsyssel Museum har som målsetting å lage ny byutstilling til 2016.
  - Vil være en fast utstilling, men ha en ekstra dimensjon i forhold til 1016
  - Viktig at utstillingen er nytenkende hva gjelder formidling

- Historieformidling til skoler og barnehager
  - Opprette en egen skolegruppe som er tett knyttet til tusenårsjubileet

- Synliggjøring av historien i Kulås
  - Synliggjøring av gravene i Kulås
  - Må ses i sammenheng med byutviklingsgruppas forslag til bruk av Kulås

- Formidling av den lokale lokalhistorien – historielagene utfordres
  - Alle historielagene oppfordres til tradisjonell formidling av sin lokale historie innenfor de besluttede storhetsepokene (i samarbeid med tusenårsjubileet).
  - Dette kan eventuelt samles i papir eller elektronisk i en jubileumspublikasjon – som gir en kort oversikt over viktige historiske steder lokalt og fungere som en guide for lokalhistorien
  - Bruke storhetspublikasjonen som utgangspunkt for å lage sine oversikter
  - På sikt vurdere å lage lokale jubileumsgrupper som inkluderer eks. korps, idrett, skoler og historielag innenfor den enkelte "krets"

:: SYNLIGGJØRING ::

"Byjubileet skal være godt synlig, og vekke nasjonal og internasjonal oppmerksomhet. Synligheten skal styrke byens omdømme, og gjøre sarpingene stolte av byen sin."

Deltakere i synliggjøringsgruppa

Marit Bjørnland, Quality Hotel &Resort Sarpsborg (direktør)
Pål Nilsen, Sarpsborg kommune (kommunikasjonssjef)
Lars Malmberg, Sarpsborg Arbeiderblad (markedssjef)
Ann Jorid Pedersen, Mimir (konsulent)
Therese Evensen, Sarpsborg kommune (prosjektleder Sarpsborg 2016)
Therese Lande, Sarpsborg kommune (informasjonsrådgiver)
Ole Dørje, Soli Brug
Tommy Wilund, Sarpsborg 08 (markedssjef)

Markedsføring av tusenårsjubileet og profilering av byen

Tiltakene man ønsker å prioritere fram mot 2016 vil utgjøre kjernen i markedsføringen av jubileet. En detaljert markedsføringsstrategi (som inkluderer ulike målgrupper etc.) vil derfor utvikles parallelt med prioritering og utvikling av tiltakene. Som overordnet markedsføring vil man ta utgangspunkt i to ulike strategier.

1. Synliggjøring av selve jubileet – det historiske budskapet og arrangementer og tiltak knyttet til selve jubileet.
2. Bruke jubileet som virkemiddel for synliggjøring av Sarpsborg generelt (som et godt sted å bo, jobbe og besøke).

I første fase av prosjektperioden vil det være pkt to som har størst fokus. Målet blir med andre ord å synliggjøre Sarpsborgs positive sider generelt. Det vil i dette arbeidet være naturlig å bruke jubileet og byens historie som det man vil synliggjøre/markedsføre også i denne fasen.

Selve markedsføringen av arrangementer og "stunts" knyttet til 2016 markeringen, vil bli intensivert når det er tusen dager igjen til jubileet.

- Offisiell nedtelling til selve jubileet starter når det er tusen dager igjen til 2016 (6.april 2013)

Gruppa har kommet fram til en rekke forslag til ulik markedsføringsstunts som vil brukes. Disse vil bli offentliggjort etter hvert som de utvikles og når de tas i bruk.

Visuell profil og logo

Tusenårsjubileet har lenge hatt behov for et selvstendig visuelt uttrykk og en logo. Gruppa for synliggjøring har deltatt aktivt i arbeidet med å utarbeide føringer for jubileets logo og visuelle profil. Etter en åpen prosess for å få relevante aktører til å fatte interesse for oppdraget om å lage jubileets profil fikk vi inn 19 tilbud. Valget falt på Uniform Design. Forslag til visuell profil og logo vil være ferdig tidlig januar 2012 og vil da bli lagt fram for jubileumskomiteen.

Utviklingen av visuell profil og logo er første steg i synliggjøringen av jubileet. Neste fase vil være å utvikle en selvstendig nettside. I dag er tusenårsjubileet synlig på www.sarpsborg.com/sarpsborg2016 som er en del av kommunens internettsider. Denne siden vil være vår offisielle side fram til eget selvstendig nettsted er oppe og står. I første fase vil et eget nettsted bygges opp for å tiltrekke oppmerksomhet til byen og jubileet gjennom å involvere befolkningen. En aktivitetskalender for selve jubileumsåret vil ikke være utarbeidet i første fase, men utvikles etter hvert som arbeidet tar form

- Tusenårsjubileet skal utvikle en selvstendig nettside og være synlig på sosiale medier i løpet av første halvår 2012.

Profileringsartikler

Det finnes mange aktører som ønsker å utvikle profileringsartikler for tusenårsjubileet. De første profileringsartiklene vil utarbeides i løpet av våren 2012. Synliggjøringsgruppa har anbefalt jubileumskomiteen å satse på en modell der jubileet selv utvikler noen artikler, men at man også vil gi mulighet for andre aktører til å utvikle produkter på lisens. Muligheten for å søke om lisensproduksjon etter gitte kriterier vil være åpen fra 1.mars 2012.

Felles markedsføring

For å oppnå god felles markedsføring av byen vår vil tusenårsjubileet anbefale lav terskel for bruk av vår offisielle logo/profil av samarbeidspartnere. Visuell profil og logo vil lages utfra kriteriet om at den skal være enkel å bruke for andre. Måten logo/profil skal brukes på i ulike markedsføringsinstrumenter vil ha klare og tydelige regler. Muligheten for å søke om bruk av logo/profil vil være åpen fra 1. mars 2012.